

Een cultuur van ‘zweeten, weten, vergeten’

Al honderd jaar zijn we als VEB dol op accountants. We steunen op gecontroleerde cijfers en zonder controleverklaring wordt er niet belegd. Accountants hebben een eervol, interessant en uniek beroep. Voor ambitieuze mensen vormt de accountancy vaak de opstap naar een glansrijke financiële carrière.

De kwaliteit van hun werk ligt echter onder vuur door diverse incidenten die door accountants voorkomen hadden kunnen en móeten worden. In Nederland waren dat bijvoorbeeld faillissementen (Imtech, Macintosh, InnoConcepts, Van der Moolen), fraude (Steinhoff), nationalisatie (SNS Reaal) en corruptie (Ballast Nedam/SHV/Econosto).

WITTE ZAKDOEKJES

Zwaaïen met witte zakdoekjes heeft geen zin. Accountants zijn én verplicht én altijd nodig. Grote affaires in het Verenigd Koninkrijk (Carillion, Patisserie Valerie, Thomas Cook), Duitsland (Wirecard) en de Verenigde Staten wijzen erop dat tekortkomingen wereldwijd en bij alle klinkende kantoornamen voorkomen.

Zichtbare verbeteringen blijven vooralsnog uit. Er zitten klaarbijkelijk hardnekkige elementen van marktfalen in de structuur en de cultuur, waardoor kwaliteitsverbetering te traag op stoom komt.

SNOOZE, MAAR NIET OP STIL

Op 21 november presenteerden de kwartiermakers toekomst accountancysector hun slot-rapport. De verwachtingen waren hooggespannen, maar

TOT HET PRAKTIJK-EXAMEN GAAT HET HEEL BEHOORLIJK, MAAR BIJ DE ‘PERMANENTE EDUCATIE’ LOOPT HET MIS

GERBEN EVERTS

is directeur van de VEB

gedurende het drie jaar durende onderzoek al wat getemperd. De kwartiermakers zien op basis van de beschikbare rapporten niet direct noodzaak de wetgever te adviseren tot het doorvoeren van ingrijpende structuurveranderingen. Het is niet zeker dat de voordelen de nadelen overtreffen.

Het zou teleurstellend zijn als we nu met z'n allen in de *status quo* blijven hangen en de zoektocht naar verbeteringen staken. Externe druk is en blijft nodig om een behoudzuchtige sector in beweging te krijgen. Accountants bij de les houden gaat niet vanzelf.

WAKE-UPCALL

Te beginnen bij de opleiding. U bent ook jong geweest. Herkent het blokken voor examens. Het te laat beginnen. De examenstress om daarna alles gerust weer te mogen vergeten.

Zo ook accountants. Het zijn gewoon mensen. Op huisartsen en medisch specialisten na, slepen accountants zich als vakspecialist het langst naar de collegebanken. Dat is een intensief traject. Tot het moment van afronden van het praktijkexamen gaat het qua educatiecultuur heel behoorlijk.

Daarna vervolgen accountants met ‘permanente educatie’ – en daar gaat het mis. Waar vroeger

nog fysieke vaktechnische cursussen een vereiste waren, kan dit tegenwoordig naar eigen inzicht worden ingericht. Slechts een selectief gezelschap wordt een enkele keer getoetst.

Recent werd bekend dat accountants de ultieme remedie tegen de resterende examenstress hebben gevonden. Met een intern circuit waarbij toetsvragen en -antwoorden werden gedeeld, hebben ze het risico van niet-slagen volledig onder controle gekregen.

De meest direct betrokkenen zweeten alsnog peentjes. Bij KPMG en Deloitte is duidelijk dat dit circuit van te grote transparantie breder verspreid was en ook dat de leiding hier signalen van had gekregen. Pittige sancties volgden. Bij het werken aan kwaliteit past het afsnijden van bochten geheel niet.

VERBETERACTIE

De kwartiermakers hebben over de cultuur en de noodzakelijke verbeteringen goede handvatten gegeven. Hun wat sombere conclusies zullen uiteindelijk positief moeten bijdragen aan de noodzakelijke cultuurverandering, kwaliteitsverbetering en het herstel van vertrouwen. Het past de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, NBA, de geboden handvatten op te pakken. Wij juichen – als trouwste fan – een permanente onafhankelijke monitoring van de verbetermaatregelen, aanscherping en bijstelling daarvan van harte toe.